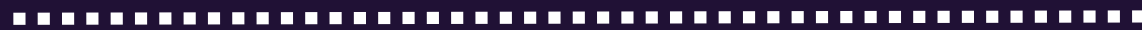

Hărțuirea în spații publice

Ghid de cooperare și implementare Lege nr. 232/2018

Context actual, definiție și cadru legislativ

Hărțuirea stradală = formă de violență, care încalcă diverse drepturi și libertăți ale omului: dreptul la siguranță, dreptul asupra propriului corp, dreptul la demnitate, libertatea de mișcare și libertatea de expresie.

Forme de manifestare a hărțuirii:

- ➔ Fluierături
- ➔ Claxonat
- ➔ Comentarii sexuale sau aluzii cu act sexual imaginat
- ➔ Comportament non-verbal cu tentă sexuală
- ➔ Atingeri nepotrivite
- ➔ Urmăriri
- ➔ Amenințări cu violul

Situația la nivel global:

- # 99,3% dintre femeile au suferit în urma unei forme de hărțuire cel puțin o dată în viața lor
- # 49% dintre femeile sunt hărțuite zilnic

Situația la nivelul României*:

- # 92% dintre femeile trec prin hărțuire stradală ziua
- # 95% dintre femeile au fost hărțuite pe stradă
- # 61% au fost hărțuite în mijloacele de transport în comun
- # 58,6% spun că nu le apără nimeni în fața hărțuitorilor

La nivel legislativ, hărțuirea stradală este reglementată prin Legea nr. 232/2018, inițiată de deputata Oana Bîzgan și promulgată de Președinte în august 2018

*Conform unei cercetări realizate în 2017 (Simona Chirciu, date cercetare teză de doctorat, respondente: 1694 de femei din România, cu vârsta între 18 și 65 de ani)

Legea nr. 232/2018

Legea nr. 232/2018, prin care s-a modificat Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, a acoperit două necesități majore din cadrul legislativ:

interzicerea tuturor formelor de hărțuire ce nu intră sub spectrul legii penale sau al relațiilor de muncă

sancționarea contravențională a acestora, fără a înlătura eventualul caracter penal al faptelor, acesta din urmă prevalând în orice caz

Hărțuirea stradală
NU este flirt.

Sanțiunea pentru faptele de hărțuire în spațiul public este între 3000 și 10000 lei. Faptele de hărțuire pot fi raportate la numărul de urgență 112.

Nesanționate, actele de hărțuire duc la forme grave de violență.

Doar prin reacția noastră și a celor din jur putem opri astfel de situații.

Combaterea și prevenirea hărțuirii stradale

Sfaturi pentru victime:

I

Păstrează distanța, folosește un limbaj al corpului puternic, păstrează contactul vizual cu agresorul.

II

Nu răspunde la provocări, nu folosi un limbaj agresiv. Spune ce ai de spus, pe un ton sigur, repetă dacă este cazul și pleacă.

III

Observă dacă sunt martori și cere-le ajutorul. Ține minte că niciodată nu ești de vină pentru agresiune.

IV

Sună la **112** sau apelează la cea mai apropiată secție de poliție, dacă agresorul nu încetează.

Hărțuirea stradală
≠
Flirt

lipsește

Consimțământul
și
Respectul

Combaterea și prevenirea hărțuirii stradale

Sfaturi pentru martori:

Păstrează distanța față de hărțuitor.

Exprimă-ți dezacordul față de acțiunile acestuia.

Întreabă victima dacă are nevoie de ajutor.

Lasă datele tale de contact victimei, în caz că care dorește să depună plângere.

Fotografiază/înregistrează incidentul. Poate fi folosit ca probă în cadrul unui proces.

Sună la **112** dacă victima îți cere asta sau dacă situația o impune.

Alte aspecte la care ar trebui să fim atenți:

- # Implicarea este necesară atunci când asistăm la un episod de hărțuire sau la orice altă infracțiune. Doar prin acțiunile tuturor putem schimba lucrurile în bine.
- # Evaluează-ți propriul discurs și mod de raportare la victimă. E posibil să fii chiar tu unul dintre cei care perpetuează stereotipurile referitoare la hărțuirea în spații publice
- # Fii un model pentru ceilalți. Vorbește cu familia, cu prietenii și cu colegii despre cât de important este să îi tratăm pe ceilalți cu demnitate și respect.
- # Fii un aliat al victimelor. Întreabă victima dacă este în regulă, prefă-te că o cunoști și oferă-ți ajutorul. Asta îl va descuraja pe hărțuitor.

Combaterea și prevenirea hărțuirii stradale

Ce putem face pentru a interveni în astfel de situații pentru binele victimei, nu al agresorului?

Întâi de toate, avem datoria să înțelegem mai bine acest fenomen, chiar dacă asta înseamnă să punem sub semnul întrebării propriile păreri vizavi de ce înseamnă hărțuirea stradală.

Atenție sporită la ce spun victimele, fără a minimiza situația. Hărțuirea stradală este o formă de violență. Nu contează ora la care se petrece sau cum este îmbrăcată victima.

Găsirea de scuze hărțuitorilor și învinovățirea victimelor nu ajută niciodată. Operarea cu prejudecăți despre violență nu are ce căuta în profesia de om al legii.

În cele mai multe cazuri, victima de află deja într-o situație vulnerabilă. Trebuie să acordăm o atenție sporită în ceea ce privește limbajul și tonul folosit în interacțiunea cu victima.

Empatia poate ajuta în astfel de situații. Dacă o persoană apropiată nouă ar fi fost în locul victimei? Victima are nevoie de timp să iasă din șoc, nu de presiune.

Acordă atenție la întreaga interacțiune cu victima, pentru a scădea riscul ca aceasta să se victimizeze sau învinovățească.

Bune practici: modele și exemple în plan internațional

Exemple și direcții de acțiune:

Studii și analize cu privire la natura acestui fenomen - cauze, cum poate fi combătut

Legislație și norme de aplicare privind hărțuirea stradală

Campanii de conștientizare pentru a crește gradul de raportare a cazurilor de hărțuire în spațiul public

Introducerea unor linii telefonice de urgență sau a unui buton de panică

Poziția Uniunii Europene cu privire la subiect:

„violența împotriva femeilor (...) constituie o amplă încălcare a drepturilor omului, pe care UE nu își poate permite să o treacă cu vederea”

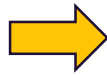
Hărțuirea sexuală asupra femeilor reprezintă „o experiență omniprezentă și obișnuită pentru multe femei din UE”

Bune practici: modele și exemple în plan internațional*

„Te atinge pe posterior - ai raporta?”
(Autoritatea pentru transport public din Londra)

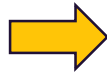
Mesaje transmise:

- # Formele de hărțuire întâlnite cel mai adesea
- # „90% dintre atenția nedorită sexuală din transportul în comun nu este raportată”
- # „raportează orice te face să te simți inconfortabil”.

Rezultate:

- # Plângerile privind cazurile de hărțuire sexuală la metrou au crescut cu 36%, iar arestările hărțuitorilor, cu 40%
- # Cazurile de hărțuire sexuală și alte tipuri de infracțiuni au scăzut, iar plângerile pentru abuz sexual au crescut cu 39,5%

Situație:

O tânără din Belgia a fost victima unui caz grav de hărțuire, pe care l-a filmat cu o cameră ascunsă

Reacție:

În urma acestui caz și la recomandările UE, Belgia a introdus o lege care interzice hărțuirea sexuală în spații publice. Amenda prevăzută este de 901 lire sterline. Astfel, s-a oferit un răspuns rapid la experiența traumatică a victimei și s-a „compensat” trauma suferită.

*Conform unei cercetări realizate în 2017, Simona Chirciu.

Bune practici: modele și exemple în plan internațional*

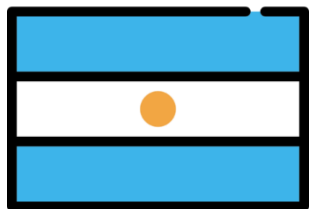
Dezbatere:

Primarul orașului Rotterdam a organizat o dezbatere la care au participat victime ale hărțuirii, specialiști în hărțuire și parlamentari. După doar trei luni, au apărut rezultatele.

Rezultate:

În Rotterdam sunt considerate infracțiuni următoarele acțiuni: fluierături, adresările de apelative sexiste sau sexuale femeilor, urmărirea sau deranjarea în orice alt fel a unei femei. Sanțiuni: amendă de până la 4100 euro sau închisoare până la 3 luni.

Prima mediere legală:

O femeie din Buenos Aires a cerut medierea într-un caz de urmărire, solicitând ca agresorul să participe obligatoriu la un curs despre violență, pentru a deveni mai sensibil.

Cadru legislativ:

Hărțuirea este interzisă în Buenos Aires și se pedepsește cu până la 10 zile de muncă în folosul comunității. Un grup de femei din Panama au cerut președintelui să semneze o lege împotriva hărțuirii și să creeze programe de prevenție.

Hărțuirea stradală este o formă de violență și se sancționează prin lege.

Ghid realizat cu sprijinul:

#OANA BÎZGAN
Deputată independentă

